

Vse NOE GPU

Vse PU

Številka: 109-2/2020/296 (1501)

Datum: 26. 11. 2020

Zadeva: Dodatki za nevarnost in posebne obremenitve - mnenje

Ker je bilo vodstvo ministrstva pred časom seznanjeno, da naj bi v Policiji prišlo do nejasnosti glede obračuna in izplačila dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve, in sicer dodatka za čas neposrednega izvajanja nalog v posebni policijski enoti (v nadaljevanju: PPE) po 2. točki prvega odstavka 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor in dodatka za delo v času epidemije iz 11. točke 39. člena te kolektivne pogodbe, oziroma glede njunega (ne)izključevanja, naslovnikom posredujemo naslednje mnenje¹:

Dodatke, ki pripadajo javnim uslužbencem (tudi policistom), določa Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18; v nadaljevanju: ZSPJS), ki kot eno od vrst dodatkov določa tudi dodatke za nevarnost in posebne obremenitve, ki niso upoštevane v vrednotenju delovnega mesta, naziva. Dodatki se izplačujejo v višini določeni z zakonom, uredbo vlade ali kolektivno pogodbo za javni sektor. Glede dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve 30. člen ZSPJS določa, da se ti dodatki določijo za javne uslužbence s kolektivno pogodbo za javni sektor ter da ti dodatki javnim uslužbencem pripadajo le, če opravljajo delo v takih pogojih ter nevarnost in posebne obremenitve niso upoštevane v osnovni plači.

Dodatki za nevarnost in posebne obremenitve so v Kolektivni pogodbi za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18; v nadaljevanju: KPJS) urejeni in določeni v 39. členu. Upošteva se prvi odstavek 39. člena so predmetni dodatki tudi:

- dodatek za čas neposrednega usposabljanja za delo v PPE v višini 30% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca iz 1. točke prvega odstavka tega člena,
- dodatek za čas neposrednega izvajanja nalog v PPE v višini 65% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca iz 2. točke prvega odstavka tega člena in
- dodatek za delo v rizičnih razmerah (območje vojne nevarnosti, nevarnosti terorističnih napadov z biološkimi agensi, demonstracij, naravnih nesreč, epidemij in epizootij) v višini

¹ Gre za mnenje ministrstva in ne za razlago določb Kolektivne pogodbe za javni sektor, saj je ta v izključni pristojnosti Komisije za razlago Kolektivne pogodbe za javni sektor. Za razliko od mnenja ministrstva, razlaga komisije pomeni obvezen način uporabe določb kolektivne pogodbe in obvezno podlago za odločanje v sporih o pravicah in obveznostih, ki izvirajo iz te kolektivne pogodbe, poleg tega pa se razlaga komisije objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

65% urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca iz 11. točke prvega odstavka tega člena.

Drugi in tretji odstavek 39. člena KPJS še določata, da dodatek pripada javnemu uslužbencu samo za čas, ko dela v nevarnih pogojih in pod posebnimi obremenitvami ter da mu dodatek ne pripada, če so nevarnost in posebne obremenitve že upoštevane v okviru vrednotenja osnovne plače delovnega mesta, šteje pa se, da so nevarnost in posebne obremenitve že upoštevane, če je bil pri prevedbi osnovne plače delovnega mesta v prevedbo vključen dodatek za nevarnost in posebne obremenitve. Glede dodatka iz 11. točke prvega odstavka 39. člena je za to pristojna komisija sprejela tudi razlago, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 48/20, in se glasi, da javnemu uslužbencu pripada dodatek za delo v rizičnih razmerah v obdobju epidemije, če sta kumulativno izpolnjena pogoja, da je razglašena epidemija v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih in da javni uslužbenec opravlja delo v nevarnih pogojih. Do dodatka je javni uslužbenec upravičen le za ure, ko je opravljal delo v nevarnih pogojih. Nevarni pogoji so pogoji, ko je ali bi lahko bilo ogroženo zdravje ali življenje javnega uslužbenca zaradi izpostavljenosti možni okužbi z nalezljivo boleznijo, zaradi katere je bila razglašena epidemija. Delodajalec določi dela in naloge, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela, in čas, ko je javni uslužbenec opravljal delo in naloge v nevarnih pogojih dela. Šteje se, da ne gre za delo v nevarnih pogojih dela, če javni uslužbenec opravlja delo na domu.

Izhajajoč iz zgoraj navedene pravne podlage, ki ureja dodatke javnih uslužbencev, je mogoče ugotoviti, da ZSPJS in KPJS sicer določata tudi medsebojno izključevanje posameznih dodatkov, vendar izključevanja dodatka za čas neposrednega izvajanja nalog v PPE (oziroma dodatka za čas neposrednega usposabljanja za delo v PPE) in dodatka za delo v času epidemije, ne določata. Ministrstvo sicer ni pristojno za razlago zakonov in kolektivnih pogodb (razlaga določb slednjih je v pristojnosti za to ustavljenih komisij), je pa mnenja, da se (ob izostanku izrecne zakonske določbe oziroma takšne določbe v kolektivni pogodbi) konkretna dodatka, tj. dodatek za čas neposrednega izvajanja nalog v PPE in dodatek za delo v času epidemije, ki sodita med dodatke za nevarnost in posebne obremenitve, ne izključujeta² in da so javni uslužbenci, če so izpolnjeni pogoji, ki so predpisani za upravičenost do posameznega dodatka, upravičeni do izplačila obeh dodatkov v višini kot je določena s KPJS.

Glede na to, da naj bi po navedbah enega o policijskih sindikatih v posameznih notranjih organizacijskih enotah Policije »tolmačili«, da se dodatek za delo v času epidemije izključuje z dodatkom za čas neposrednega izvajanja nalog v PPE (kar je po mnenju ministrstva napačno), vse pristojne notranje organizacijske enote policije pozivamo, da preverijo, ali sta bila predmetna dodatka obračunana pravilno in da, če je dejansko prišlo do napačnega obračuna, nemudoma uredijo vse potrebno, da bosta obračun in izplačilo dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve uslužbencem Policije pravilna.

S spoštovanjem.

Benedikt Jeranko
generalni sekretar

² Akt o delitvi sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti, dodatkih in nekaterih povračilih v zvezi z delom javnih uslužbencev Ministrstva za notranje zadeve in organov v njegovi sestavi, številka 4500-8/2009/3 (172) z dne 13. 1. 2009 (v nadaljevanju: akt o delitvi sredstev) v 17. členu, ki ureja dodatek C201 – dodatek za neposredno izvajanje nalog v PPE, in sicer v tretjem odstavku, res določa, da se ta dodatek izključuje z drugimi dodatki za nevarnost in posebne obremenitve, vendar, ker ta določba nima podlage v ZSPJS oziroma KPJS in ker splošni akt delodajalca ne more (ne sme) ožiti pogojev za pridobitev pravice do dodatka za čas neposrednega izvajanja nalog v PPE (oziroma dodatka za čas neposrednega usposabljanja za delo v PPE) in dodatka za delo v času epidemije, ta določba akta o delitvi sredstev zaradi neskladnosti z višjimi akti v hierarhiji pravnih aktov (kolektivno pogodbo in zakonom) ne more biti podlaga za izključevanje predmetnih dodatkov.

Poslano:

- naslovníkom – po e-pošti
- UFR – po e-pošti